Mangfald 9. trinn

<table>
<tr><th>Viser på skjermen:</th><th>I timen:</th></tr>
<tr><td>
</td><td>Start med å sjå denne Zak Abel - Less Of A Man (Official Video) - YouTube.</td></tr>
<tr><td>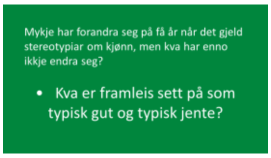
</td><td>Mykje har forandra seg på få år når det gjeld stereotypiar om kjønn, men kva har enno ikkje endra seg? La elevane snakke med kvarandre:
• Kva er framleis sett på som typisk gut og typisk jente? Er klassa einige i at dette framleis gjeld?</td></tr>
<tr><td>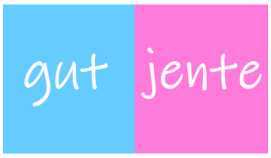
</td><td>Bruk bilda til å formidle til elevane:

For ikkje mange år sidan snakka ein ikkje om mangfald i kjønn. Det var to kjønn, gut og jente, og det var typiske forventningar til korleis kjønna skulle.</td></tr>
<tr><td>
</td><td>Kvart år blir om lag 10-15 barn i Norge blir fødd intersex. Dei har kjønnskarakteristika som ikkje samsvarer med berre gut eller berre jente. Desse barna får tildelt eit juridisk kjønn.

Før blei barna nesten alltid operert i ung alder slik at dei skulle vere mest mogleg lik berre eitt kjønn. Seinare har ein oppdaga at dette ikkje alltid blir rett for personen, og mange meiner ein ikkje bør operere eller gi hormonbehandling før tidlegast når barnet sjølv er gamal nok til å uttale seg om opplevd kjønnsidentitet. intersex – Store medisinske leksikon (snl.no)</td></tr>
<tr><td>
</td><td>Siste åra har haldningar til kjønn endra mykje. Mange tenker no at kjønn er meir som eit spekter med ein svært maskulin mann på eine sida og ei svært feminin kvinne på andre sida, og at alle er plassert ein stad mellom desse.

Biologisk kjønn (medfødt kjønn) kan altså plasserast ut over denne pila, både i form av kjønnsorgan, kjønnskarakteristika, men også grad av femininitet eller maskulinitet.</td></tr>
<tr><td>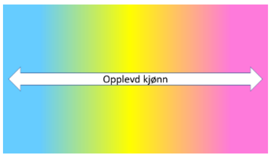
</td><td>I tillegg er det godt kjent at biologisk kjønn og opplevd kjønn ikkje alltid samsvarer. Når ein person føler seg som det kjønnet ein er født med kallast det ein cis-person.
Når ein person føler seg om eit anna kjønn enn ein er født med er det ein trans-person.
På same måte som vi ikkje går rundt og kallar nokon cis er det heller ikkje nødvendig å kalle nokon trans.
På og rundt det gule feltet her, kan det vere folk som er født intersex, men dei treng ikkje identifisere seg med dette området. Og nokre som er født jente eller gut, kan vere i dette gule området og oppleve seg sjølv som ikkje-binære, altså verken som gut eller jente, eller som begge deler.
Frå ein er 16 år kan ein sjølv bestemme kva juridisk kjønn ein vil ha (Endring av juridisk kjønn - helsenorge.no). Men foreløpig har vi berre 2 kjønnskategoriar i Noreg.</td></tr>
</table>

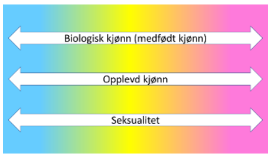	Så blir det enda meir komplisert for mange når vi trekk inn seksuell legning, så det skal vi ikkje jobbe så mykje med i dag, men: Det treng ikkje vere samanheng mellom kva kjønn ein er født med, opplevd kjønn og kva seksuell legning ein har. Dei fleste er enten født gut eller jente, opplever seg om dette (cis) og har heterofil legning. Men veldig mange er ikkje slik. *Ein svært feminin mann*, vil ofte føle seg som mann og vere heterofil. Og ein *svært maskulin mann*, som føler seg som ei dame, kan vere både heterofil, homofil, bifil, aseksuell eller panseksuell. Poenget er at det er ikkje mogleg å sjå på eit menneske kva legning dei har utan at dei sjølv ønskjer å vise det.
	Samfunnsdesign for 2 kjønn? Mykje i samfunnet er lagt opp til at alle skal identifisere seg som gut eller jente. • Finn eksempel på slike ting. • Kva kan bli vanskeleg for dei dette ikkje passar for? • Kva kan skular, fritidsaktivitetar og andre gjere for at alle skal ha det best mogleg i kvardagen uansett opplevd eller medfødt kjønn?
Framleis meg Still Me | Non-Binary Short Film (Momentum Studios Australia)	Dersom de har tid sjå gjerne denne [Still Me | Non-Binary Short Film - YouTube] sjølv om den varer i 13 minutt. Den er god for å forstå korleis det opplevast å ikkje bli tatt på alvor i kjønnsopplevinga si.
Kva er pronomen? What Are Pronouns? (AMAZE Org)	Alternativt sjå eventuelt denne om bruk av pronomen: https://youtu.be/MeOGFQ0e4_0?t=32
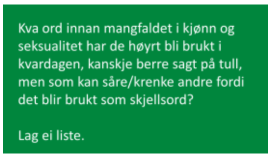	Snakk saman i grupper om haldningar og språk for mangfald om kjønn og seksualitet. Kva ord innan mangfaldet i kjønn og seksualitet har de høyrt bli brukt i kvardagen, kanskje berre sagt på tull, men som kan såre/krenke andre fordi det blir brukt som skjellsord? Lag ei liste. – Skriv eventuelt også ei samla liste for klassa, og øydelegg denne etterpå for å visualisere at dette ikkje er greitt.
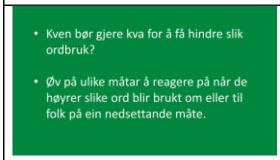	Kven bør gjere kva for å få hindre slik ordbruk? Øv på ulike måtar å reagere på når de høyrer slike ord blir brukt om eller til folk på ein nedsettande måte.
 Zak Abel - Be Kind (Official Video)	Avslutt med denne: [Zak Abel - Be Kind (Official Video) - YouTube] eller med [Å være meg | Livet Musikkvideo - YouTube]
Ei lita pusteøving? 	I løpet av timen, og elles i løpet av månaden, kan de gjerne bruke denne lille pusteøvinga [478 pusteøvelse (youtube.com)]